

Секція: Державне управління, самоврядування і державна служба

Криничко Лілія Романівна

кандидат медичних наук, здобувач

Державного університету “Житомирська політехніка”

м. Житомир, Україна

Криничко Фелікс Романович

здобувач

Державного університету “Житомирська політехніка”

м. Житомир, Україна

Малігон Юлія Михайлівна

здобувач

Державного університету “Житомирська політехніка”

м. Житомир, Україна

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ЯК ОСОБЛИВА СФЕРА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Громадське здоров'я та система охорони здоров'я є невід'ємною складовою економічного розвитку. Адже людський капітал є ключовим фактором соціально-економічного розвитку суспільства, а громадське здоров'я є важливим компонентом забезпечення високого рівня людського капіталу. Виходячи з цього, громадське здоров'я є індикатором результативності економічних відносин. Крім того, у такій взаємодії можна прослідкувати і зворотній зв'язок – рівень соціального економічного розвитку суспільства впливає на якість життя населення, а отже і на стан здоров'я через можливості забезпечення його підвищення. Все це проявляється в сукупності взаємозв'язків та різних об'єктів економічних наук.

В системі економічних наук громадське здоров'я та система охорони здоров'я розглядається із декількох позицій. Розглянемо особливості громадського здоров'я як фактора, що визначає розвиток окремих об'єктів економічних систем:

1. Громадське здоров'я як характеристика людського капіталу держави, що є об'єктом системи економічних наук. Громадське здоров'я є важливою складовою управління людським капіталом держави, що в подальшому визначає її інвестиційну привабливість та можливість довгострокового розвитку. Крім того, громадське здоров'я з позицій характеристики людського капіталу держави визначає наступну позицію його вивчення економічними науками, а саме: вплив на національну безпеку.

2. Рівень громадського здоров'я та системи охорони здоров'я як комплексний фактор впливу на рівень національної економічної безпеки. Адже, національна безпека охоплює увесь спектр суспільного розвитку. З одного боку низький рівень громадського здоров'я знижує економічні показники, а з іншого низькі показники економічного розвитку не дозволяють в повною мірою фінансувати систему охорони здоров'я для підвищення рівня життя населення і в результаті громадського здоров'я;

3. Громадське здоров'я як показник якості життя населення, що є складовою результативних показників соціально-економічного розвитку. Так, якість життя населення в країні визначає її місце на геополітичній арені та місце в міжнародних рейтингах. В залежності від показників якості життя населення здійснюються оцінка стану соціально-економічного розвитку держави в достроковій перспективі. Громадське здоров'я є показником рівня якості населення як результативним індикатором соціально-економічного розвитку, так і характеристикою перспективи розвитку держави.

4. Громадське здоров'я на мікроекономічному рівні є характеристикою трудового потенціалу суб'єкта господарювання. Сьогодні

питання здоров'я працівників як характеристик трудового потенціалу підприємства піднімається досить рідко, хоча зазначене питання значно зросло в умовах пандемії коронавірусу, що в окремих випадках може спричинити припинення функціонування цілих виробництв.

В цілому зазначені положення впливають на систему охорони здоров'я як об'єкта економічних наук за наступних позицій:

1. Охорона здоров'я виступає системою економічного управління та державному, регіональному та місцевому рівнях;
2. Охорона здоров'я є об'єктом фінансування державного та місцевого бюджетів;
3. Система охорони здоров'я розглядається економічними науками як ринок медичних послуг, що можуть реалізуватися державними та приватними закладами охорони здоров'я;
4. Заклади охорони здоров'я є об'єктом менеджменту як окремий суб'єкт господарювання в сфері медичних послуг;
5. Медична послуга розглядається як складова ринку суспільних послуг.

В цілому систематизуючи міждисциплінарний прояв громадського здоров'я та системи охорони здоров'я пропонуємо наступну матрицю (табл. 1.).

Отже, нами окреслено особливості громадського здоров'я та системи охорони здоров'я як об'єкта державного управління та державної політики. Це здійснено шляхом встановлення міждисциплінарних зв'язків із такими науками: юридичні, соціологічні та економічні. Зауважимо, що система державного управління охоплює усі властивості об'єкта, а державна політика реалізується через правові та економічні механізми. Державно-управлінські рішення проявляються в системі правових норм та сукупності економічних відносин. Лише при формуванні комплексного теоретичного бачення об'єкта

дослідження є можливість формувати та реалізовувати ефективну державну політику в сфері охорони здоров'я.

Таблиця 1

Матриця міждисциплінарної взаємодії в сфері державного управління системою охорони здоров'я

Об'єкти	Громадське здоров'я	Система охорони здоров'я
1	2	3
Характеристики	<i>Юридичні</i>	
<i>Об'єкт</i>	Конституційне право людини на здоров'я	Система охорони здоров'я є об'єктом правового регулювання
<i>Прояв в державному управлінні</i>	Державне управління має забезпечити виконання конституційного права людини на здоров'я	Державне управління системою охорони здоров'я може реалізуватися через правовий механізм
Характеристика	<i>Соціологічні</i>	
<i>Об'єкт</i>	Громадське здоров'я є об'єктом соціального дослідження як за якісними так і кількісними показниками, що характеризує стан суспільства	Соціологія вивчає вплив системи охорони здоров'я на стан громадського здоров'я
<i>Прояв в державному управлінні</i>	Державно-управлінські рішення в сфері охорони здоров'я приймаються на основі соціологічних досліджень якісних та кількісних показників громадського здоров'я	Соціологічні дослідження дозволяють оцінити ефективність державно-управлінських рішень щодо охорони здоров'я
Характеристика	<i>Економічні</i>	
<i>Об'єкт</i>	Громадське здоров'я виступає складовою людського капіталу та трудового потенціалу як об'єктів економічних систем та фактором їх розвитку	Система охорони здоров'я є об'єктом фінансування, а діяльність суб'єктів системи є об'єктом менеджменту
<i>Прояв в державному управлінні</i>	Громадське здоров'я може виступати фактором, що впливають на державно-управлінські рішення, а також визначальним детермінантом в формуванні системи охорони здоров'я	Система охорони здоров'я формується та управляється державним управлінням, а державно-управлінські рішення приймаються органами центральної виконавчої влади